

Dosarul nr. 2ra-631/22

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) N. Mazur

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, I. Secrieru, L. Pruteanu

Î N C H E I E R E

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Cebotari Liliana, reprezentată de avocatul Postolache Vitalie,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL împotriva Lilianei Cebotari cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

la cererea reconvențională depusă de Cebotari Liliana împotriva ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL cu privire la recunoașterea ca fiind abuzive clauzele contractuale și lovite de nulitate absolută,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2021,

c o n s t a ț ă :

La 21 august 2018, ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lilianei Cebotari cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că în baza contractului de împrumut nr. CE/13/E45 din 03 mai 2013, a acordat Lilianei Cebotari un credit în sumă de 11 428,20 de dolari SUA pe un termen de 48 de luni.

În vederea asigurării rambursării creditului acordat, a dobânzilor și a altor plăți aferente, a fost constituit gajul asupra bunului imobil conform contractului de gaj nr. CE/13/E45-G din 03 mai 2013 și anume asupra automobilului de model "Mercedes-CLK240" la valoarea de gaj în sumă de 11 705,33 de dolari SUA.

Reclamantul a specificat că Cebotari Liliana a încălcat condițiile contractului, fapt ce a permis de a iniția procedura de executare silită a obligațiilor, urmărind bunurile gajate.

Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2014, s-a dispus transmiterea silită de la Cebotari Liliana în posesiunea ÎCS "Express

Leasing & Microcredit” SRL a automobilului de model ”Mercedes-CLK240” pentru a fi vândut în scopul acoperirii datoriei. De asemenea, s-a dispus încasarea sumei de 1 225,97 de dolari SUA cu titlu de datorie și suma de 1 625 de lei cu titlu de taxă de stat.

Ulterior, la 30 septembrie 2014, în cadrul procedurii de executare silită, automobilul a fost transmis în posesia ÎCS ”Express Leasing & Microcredit” SRL.

În temeiul Raportului de evaluare din 19 octombrie 2014, prețul de piață al automobilului a fost stabilit la suma de 90 000 lei, iar prețul de vânzare forțată a fost stabilit la suma de 77 000 lei.

Pînă la transmiterea automobilului, de către ÎCS ”Express Leasing & Microcredit” SRL au fost suportate cheltuieli de executare, de căutare a mijlocului de transport, de vânzare, în sumă totală de 386 de lei.

De asemenea, după transmiterea automobilului au fost efectuate cheltuieli suplimentare aferente vânzării automobilului și anume:

- 110 lei – spălare automobil;
- 1 020 de lei – testarea tehnică;
- 95 de lei – deservirea auto;
- 5 486 de lei - cheltuieli de parcare (30 aprilie 2014 – 13 mai 2016);
- 481,20 de lei – cheltuieli pentru benzină;
- 186 de lei – cheltuieli pentru radierea gajului.

La 13 mai 2016, automobilul a fost înstrăinat Alei Burunceanu la prețul de 128 364 de lei, însă în temeiul procesului-verbal din 15 septembrie 2016, automobilul a fost ridicat de către organele de drept și lăsat la parcare Inspectoratului de Poliție Rîșcani, mun. Chișinău.

Iar, prin Raportul de constatare tehnico-științifică, s-a constatat că numărul de marcaj al caroseriei automobilului a fost supus modificării prin înlăturarea unui fragment analog și fixarea prin sudare.

În rezultat, a fost intentată cauza penală conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 276 alin. (1) din Codul penal.

La 12 octombrie 2016, Burunceanu Ala a depus cerere de rezoluțiune a contractului de vânzare-cumpărare a automobilului gajat, cu restituirea sumei achitate pentru procurarea acestuia, iar la 31 octombrie 2016, a fost semnat Acordul de rezoluțiune, cu restituirea sumei achitate.

Reclamantul a mai menționat că în procesul de executare privind transmiterea bunului gajat, au fost efectuate cheltuieli în mărime de 1 958,45 de lei.

Deci, la situația din 29 ianuarie 2020, datoria Lilianeii Cebotari la contractul de credit a constituit suma totală de 12 304,21 de dolari SUA și 11437,65 de lei, formată din:

- datorie cu titlu de împrumut neachitat în sumă de 9 360,07 dolari SUA;
- datoria cu titlu de dobîndă de întârziere legală pe perioada 29 noiembrie 2016 – 29 ianuarie 2020 însumă de 2 944,14 dolari SUA;
- datoria cu titlu de taxe achitate executorului judecătoresc în sumă de 1 958,45 de lei;
- datoria cu titlu de chetuieli aferente vânzării automobilului în sumă de 9 479,20 de lei.

Prin reclamația din 02 noiembrie 2017, pârâtei i s-a solicitat achitarea datoriilor restante, însă aceasta a rămas fără răspuns.

ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare (f.d. 237-238 Vol. I), încasarea de la Cebotari Liliana a sumei de 12 304,21 de dolari SUA și 11437,65 de lei cu titlu de datorie și încasarea sumei de 7 040 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 405 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de concretizare.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 24 septembrie 2019, s-a respins cererea Liliane Cebotari privind excepția de tardivitate (f.d. 196-203 Vol. I).

La 17 septembrie 2019, Cebotari Liliana a depus cerere reconvențională împotriva ÎCS "Express Leasing & Microcredit" privind recunoașterea ca fiind abuzive clauzele contractuale și lovite de nulitate absolută (f.d. 210-225 Vol. I).

În motivarea cererii reconvenționale, Cebotari Liliana a menționat că contractul de împrumut încheiat cu ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL la 03 mai 2014, prevede clauze, care nu au fost negociate și de care nu a avut posibilitatea reală de a se dezice, care au creat un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

Cebotari Liliana a solicitat recunoașterea ca fiind abuzive și lovite de nulitate absolută următoarele clauze contractuale ale contractului de împrumut:

- pct. 1.1. și pct. 2.3, care prevăd achitarea unui comision la acordarea împrumutului în mărime de 408,15 dolari SUA;
- pct. 2.5, care prevede achitarea unui comision de administrare lunară a împrumutului în mărime de 17,14 dolari SUA;
- pct. 4.3, care prevede achitarea comisioanelor;
- pct. 4.5, care prevede ordinea de stingere a obligațiilor;
- pct. 7.2, care prevede achitarea penalității de 0,5% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere;
- pct. 9.2, care prevede achitarea penalităților.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 09 iulie 2020, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL.

S-a încasat de la Cebotari Liliana în beneficiul ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL suma de 9 360,07 dolari SUA cu titlu de datorie, suma de 3 146,11 dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru perioada 29 noiembrie 2016 – 01 iulie 2020, în valută națională conform ratei oficiale de schimb a BNM la momentul executării hotărârii, suma de 1 958,45 de lei cu titlu de taxe de executare, suma de 7 538 de lei cu titlu de cheltuieli aferente vânzării automobilului și suma de 7 040 de lei cu titlu de taxă de stat.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

S-a respins ca neîntemeiată cererea reconvențională depusă de Cebotari Liliana.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că la 03 mai 2013 între părți a fost încheiat contractual de împrumut nr. CE/13/E45, potrivit căruia ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL a acordat

Lilianeii Cebotari un împrumut în sumă de 11 428,20 dolari SUA pe un termen de 48 de luni, pînă la data de 13 mai 2017.

În vederea asigurării rambursării împrumutului acordat, a dobânzilor și a altor plăți aferente, a fost constituit gajul asupra bunului mobil, conform contractului de gaj al bunurilor mobile nr. CE/13/E45- G din 03 mai 2013 în privința automobilului de model "Mercedes-CLK240" la valoarea de gaj în sumă de 11 705,33 de dolari SUA.

Deoarece Cebotari Liliana nu și-a onorat obligațiunile contractuale, ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată privind încasarea datoriei la contractul de credit.

Astfel, prin hotărârea Judecătoreii Centru, mun. Chișinău din 04 iulie 2014, devenită irevocabilă prin neatacare, s-a dispus transmiterea silită de la Cebotari Liliana în posesiunea ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL a automobilului de model "Mercedes-CLK240" pentru a fi vîndut în scopul acoperirii datoriei. De asemenea, s-a dispus încasarea sumei de 1 225,97 de dolari SUA cu titlu de datorie și suma de 1 625 de lei cu titlu de taxă de stat.

Potrivit Raportului de evaluare nr. 136 din 19 octombrie 2014, valoarea de piață al autoturismului a fost stabilită la suma de 90 000 lei, iar prețul de vînzare forțată la suma de 77 000 lei.

La 13 mai 2016, ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL a vîndut bunul gajat Alei Burunceanu la preț de 5 700 euro (128 364 de lei), fiind încheiat contract de vînzare-cumpărare și i-a transmis bunul gajat cumpărătorului.

La 15 septembrie 2016, în baza procesului -verbal a fost ridicat automobilul de către organele de drept și lăsat la parcare Inspectoratului de Poliție Rîscani, mun. Chisinau, iar prin Raportul de Constatate Tehnico-Științifică din 16 septembrie 2016, s-a constatat că numărul de marcaj al caroseriei automobilului a fost supus modificării prin înlăturarea unui fragment analog cu numărul prezent și fixarea prin sudare.

În rezultat, a fost intentată cauza penală conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 276 alin.(1) din Codul penal.

La 12 octombrie 2016 Burunceanu Ala a depus la ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL cerere de rezoluțiune a contractului de vînzare-cumpărare a automobilului gajat și cu restituirea banilor achitați pentru cumpărarea automobilului.

La data de 31 octombrie 2016, între ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL și Burunceanu Ala a fost semnat Acordul de rezoluțiune a contractului de vînzare-cumpărare a bunului gajat și restituită suma de 128 364 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 4547.

De asemenea, instanța de fond a stabilit că în procedura de executare a Titlului executoriu privind transmiterea bunului gajat, au fost achitate taxe de executare în mărime de 1 958,45 de lei, care pe motiv ca nu pot fi deduse din vînzarea bunului gajat, urmează a fi incluse în datoria Lilianeii Cebotari.

Astfel, la situația din 25 octombrie 2017, datoria Lilianeii Cebotari a constituit suma de 13456,09 dolari SUA și 9 023,20 de lei+1 958,45 de lei.

La caz, instanța de fond a ajuns la concluzia că acțiunea înaintată de ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL urmează a fi admisă parțial, cu excluderea din sumele solicitate a cheltuielilor pentru deservirea auto a automobilului – 95 de lei, reparației auto a automobilului – 1 365 de lei și a cheltuielilor pentru benzină - 481,20 de lei, deoarece aceste cheltuieli nu-i pot fi imputate pârtei, iar în rest, datoria la contactul de împrumut și celelalte cheltuieli, suportate de către ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL în rezultatul neonorării obligațiilor contractuale și a înstrăinării automobilului gajat și care a fost ridicat de poliție, urmează a fi încasate.

Referitor la acțiunea reconvențională depusă de Cebotari Liliana, instanța a concluzionat că este neîntemeiată.

La speță instanța a reținut că la încheierea contractului de credit, Lilianeii Cebotari i s-a acordat textul scris al contractului, redactat într-un limbaj clar și inteligibil, fiind lizibil, cu clauze contractuale clare, univoce a căror înțelegere nu necesită cunoștințe speciale, fiind negociate condițiile contractuale și explicate cifrele indicate în graficul de plăți, din care motiv a semnat contractul.

Astfel, Cebotari Liliana a avut posibilitatea reală să se familiarizeze cu toate clauzele contractuale înainte la încheierea contractului, să formuleze cereri de dezacord cu careva din ele, să indice în contract alte condiții, însă din conținutul contractului nu rezultă că Cebotari Liliana ar fi avut careva obiecții.

Mai mult ca atât, aceste condiții contractuale au fost aplicate și la calcularea datoriei restante încasate prin hotărârea judecătorească din 04 iulie 2014, care nu a fost contestată de către Cebotari Liliana, fapt ce demonstrează că îi era clară modalitatea de calcul a datoriei restante a sumei împrumutului.

Cu refrire la pretenția Lilianeii Cebotari privind declararea ca fiind abuzivă clauza prevăzută la pct. 4.5, care prevede ordinea de stingere a obligațiilor, instanța a reținut că aceasta nu are nici o legătură cu modificarea caracteristicilor produsului sau serviciului furnizat și a fost întocmită în conformitate cu prevederile legale și anume conform art. 586 alin. (4) din Codul civil, potrivit căruia în cazul în care sumele plătite de debitor sînt insuficiente pentru acoperirea integrală a datoriei scadente, se acoperă în primul rînd cheltuielile de judecată, pe urmă dobînzile și alte obligații de plată și, la urmă, obligația principală (capitalul).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2021, s-a respins apelul declarat de avocatul Postolache Vitalie în interesele Lilianeii Cebotari și s-a menținut hotărârea Judecătoreii Chișinău, sediul Centru din 09 iulie 2020.

La 02 aprilie 2022, Cebotari Liliana a declarat recurs împotriva deciziei instanei de recurs.

La 07 aprilie 2022, avocatul Postolache Vitalie a depus în interesele Lilianeii Cebotari supliment la recurs.

La 07 iunie 2022, avocatul Postolache Vitalie a depus în interesele Lilianeii Cebotari supliment la recurs, solicitînd casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL să fie respinsă ca fiind tardivă sau cu restituirea cauzei la rejudecare, iar în partea respingerii acțiunii reconvenționale a solicitat casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

De asemenea, a solicitat compensarea cheltuielilor pentru serviciile juridice pentru instanța de fond în sumă de 10 525 de lei, pentru instanța de apel în sumă de 4 500 lei și pentru instanța de recurs în sumă de 7 000 lei, precum și compensarea cheltuielilor cu titlu de taxă de stat în instanța de apel în sumă de 5 280 de lei și pentru instanța de recurs în sumă de 1 570 de lei.

Recurenta Cebotari Liliana, în motivarea recursului a invocat că adoptarea pe caz a unor hotărâri judecătorești nemotivate suficient, prin care a fost admisă o acțiune tardivă, a dus la încălcarea dreptului său la un proces echitabil sub aspectul obținerii unei hotărâri motivate suficient care să răspundă la argumentele esențiale invocate în instanța de fond și cea de apel.

Astfel, a menționat că instanțele ierarhic inferioare s-au limitat la preluarea poziției expusă de reclamant în acțiune, fără a cerceta efectiv argumentele, explicațiile și probele prezentate la depunerea cererii reconvenționale.

Deci, a specificat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentului invocat referitor la termenul de prescripție la înaintarea acțiunii de către ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL.

Or, adoptarea pe caz a unor hotărâri judecătorești prin care a fost admisă o acțiune tardivă, cu interpretarea eronată a legii, a dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil.

La 05 mai 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de către ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL la data de 12 mai 2022, conform avizului de recepție (f.d. 28 Vol. III).

La 07 iunie 2022, ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL a depus referință la recursul declarat de Cebotari Liliana, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 23 noiembrie 2021, iar decizia motivată a fost expediată în adresa părților prin intermediul poștei electronice la data de 03 februarie 2022 (f.d. 211 Vol. II).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 02 aprilie 2022, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de

fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Cebotari Liliana, reprezentată de avocatul Postolache Vitalie, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Cebotari Liliana, reprezentată de avocatul Postolache Vitalie.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh